

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A Nemzeti Zenede Egyesület feloszlataása*

Forrás:

Uj Nemzedék

Bp.

(Helv)

1920. I. 10

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

373.5:78

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helyszám

A Nemzeti Zenede Egyesület feloszlataása.

Szendy Árpád a művészeti igazgató.

Az *Uj Nemzedék* volt az első, amely hosszabb közleményben foglalkozott a *Nemzeti Zenede* válságának kérdésével.

Az októberi forradalom után az egyesület ellenzéke kérvénnyel fordult az akkori belügyminiszterhez, akinek feltárták az intézetben belül uralkodó viszonyokat, mire a belügyminiszter felfüggesztette az intézet vezetőségét és a vezetéssel Kern Aurél, Haraszti Emil és Dióssy Bélából álló igazgató tanácsot bízta meg.

A Friedrich-kormány hivatalba lépésével Zichy Géza gróf elkezdte az aknamunkát a jelenlegi állapot ellen. A belügyminiszter most a Nemzeti Zenede Egyesületet feloszlatta, az Egyesület vagyonát pedig a vallás- és közoktatásiügyi minisztérium kezelésére bízta. Meghagyta hivatalban egyelőre az igazgatókat, de megbizta a zeneiskola átszervezésével Szendy Árpádot, a Zeneakadémia kiváló professzorát. Szendy Árpád neve egymaga garancia arra, hogy az intézet a modern zenepedagógiai követelményeknek megfelelő irányban fogja oktanni az új generációt.

Beniczky Ödön belügyminiszter rendelete a többi közt a következőket állapítja meg:

— A mostani kormány, mely a jogfolytonosság és a legalitás elvére helyezkedett, hangsúlyozza, hogy a Károlyi-kormány vizsgálatára nem volt jogalap és a felfüggesztést sem tartja törvényesnek. A Nemzeti Zenede Egyesület ügyeinek megvizsgálására újból külön szakbizottságokat küldött ki, melyek a vizsgálatot lefolytatták és az alábbi tényeket konstátálták:

A választmány felettes fóruma közgyűlés

volna, amely 61 tagot számlál s így a választmány a maga tagjainak ugyanis magas számánál fogva a közgyűlést dominálja. Az alkalmazottak egy része bennfoglaltatik a közgyűlésben, akik az igazgatósággal függő viszonyban vannak. Az elnök a közgyűlésnek, a választmánynak és az igazgatóságnak is elnöke és így fellebbvalója és ellenőrzője önmagának. Az elméleti oktatók egyszerűen mind felülvonják az elméleti oktatásnak. Az egyesület vagyonát nem gyümölcsösztették lelkileg, mert mindössze 0.8 százalék hozadékot mutattak fel.

Ennek alapján a belügyminiszter megállapítja, hogy az Egyesület zeneművészeti és zenepedagógiai ügyvezetése terén számos törvénytelenység fordult elő, hangsúlyozza, hogy az Egyesület szervezeténél fogva messzire felülmulta egy rendes egyesület jellegét és ennek értelmében a Nemzeti Zenede Egyesületet feloszlatoznak nyilvánítja ki.

A Nemzeti Zenede összes vagyona, a tőkevagyon és a nyugdíjvagyon a zenede fentartására fordítandó és a vallás- és közoktatásiügyi miniszter felügyeleti jogkörébe rendeli, aki gondnokságot nevez ki erre a célra.

Az *Uj Nemzedék* munkatársának Zichy Géza gróf, a Nemzeti Zenede volt igazgatója erre vonatkozóan a következőket mondta:

— A „Nemzeti Zenede” ügye nem személyes ügy, nem az én ügyem, s nem annak a pár urnak az ügye, akik az első forradalom sikerén felbuzdulva, 1918 november első napjaiban egy szűkebb körű forradalmat rendeztek a Nemzeti Zenedében s „kirúgták” az elnökséget, igazgatóválasztmányt, s hárman kis direktóriumot alkotva, megkezdték a kormányzást, tanárokat kinevezve, másokat elmozdítva, kényők-kezdők. Az ügy tehát mai állása szerint elsősorban jogi kérdés. Mindenekelőtt eldöntendő, vajjon a hazai törvényeink szerint megengedhető-e és jogos volt-e a Károlyi-kormány felfüggesztő rendelete. A Nemzeti Zenede esete unikum. A Ká-

rolyi-kormány felfüggesztő rendelete, a pedagógiai vezetésen kívül még a vagyon kezelését is kifogásolta. E vádra csak azt felelhetem, hogy intézetünk vagyona, a felfüggesztés napjáig teljesen rendben volt, amit a vizsgálat is megállapított. Negyvenhárom év óta vezetem az intézetet az igazgató-választmánnyal, melynek tagjai valamennyien neves, komoly, érdemes emberek és soha nem jutott eszébe a kormányznak autonómiánkat megtámadni. Azt vetik szemünkre, hogy az intézet ősi, elmaradott, stb. E vád bizonyára csak ürügy a Zenede elfoglalására. Intézetünk kiváló művészeket is nevelt, de főcélja a magyar zenekulura terjesztése és minél szélesebb körökbe való bevezetése volt. A Nemzeti Zenede nem fog lemondani jogairól, vagyonáról és oly dicsőséges mult után jövőjéről, mert nem hiszem és nem hiszem, hogy a jelenlegi állapot fennmaradhat.